

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

תוכן

- א. האשה שנדררה בניזיר והיתה שותה יין ומטמאה למתים הרי זו סופגת את הארבעים הפר לה בעלה והיא לא ידעה שהפר לה והיתה שותה יין ומיטמאה למתים אינה סופגת את הארבעים.....1
- ב. אין נזירות לחצאין ... ואין קרבן לחצאין.....2
- ג. האשה שנדררה בניזיר והפרישה בהמתה ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף.....2
- ד. האשה שנדררה בניזיר ונטמאת ואחר כך הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואין מביאה עולת העוף.....3
- ה. מאי דכתיב והחי יתן אל לבו דיספור יספדון ליה דיבכון יבכון ליה דיקבר יקברוניה 3
- ו. קונם שאני נהנה לבריות אינו יכול להפר ויכולה היא ליהנות בלקט שכחה ובפאה 4
- ז. קונם כהנים ליום נהנים לי יטלו על כרחו כהנים אלו וליום אלו נהנים לי יטלו אחרים 4
- ח. בעל לאו בכלל בריות הוא והכי קתני נתגרשה יכולה ליהנות בלקט שכחה ופאה. 5

דף פג.

א. האשה שנדררה בניזיר והיתה שותה יין ומטמאה למתים הרי זו סופגת את הארבעים הפר לה בעלה והיא לא ידעה שהפר לה והיתה שותה יין ומיטמאה למתים אינה סופגת את הארבעים

נדררה¹ והפר לה האב או הבעל, והיא לא ידעה שהפר ועברה על נדרה או על שבועתה בזדון, הרי זו פטורה. ואף על פי שנתכוונה לאסור, הואיל ונעשה ההיתר פטורה, ועל זה נאמר (במדבר ל פסוק ו, ט) וְהָיָה יְסֻלַח לָהּ, ומכין אותה מכת מרדות מפני שנתכוונה לאיסור².

¹ רמב"ם הלכות נדרים פרק יב הלכה יח

² ומייתי לה מקרא דכתיב אשה הפרם והי יסלח לה מלמד שהיא צריכה כפרה וסליחה. רדב"ז שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

נדרה ועברה על נדרה קודם שיפר לה אביה או בעלה, אף על פי ששמע בו ביום והפר לה, הרי זה חייבת על דבר שעברה בו³, אם מלקות מלקות ואם קרבן קרבן.

ב. אין נזירות לחצאין ... ואין קרבן לחצאין

האומר⁴ הריני נזיר מן החרצנים בלבד⁵, או מן הזגים בלבד, או הריני נזיר מן התגלחת או הריני נזיר מן הטומאה בלבד, הרי זה נזיר גמור. וכל דקדוקי נזירות עליו ואף על פי שלא היה בלבו להזיר אלא מדבר זה בלבד, הואיל ודבר שנזר ממנו אסור על הנזירים הרי זה נזיר גמור.

וכן האומר⁶ הרי עלי קרבנות חצי נזיר הרי זה מביא קרבנות נזיר שלם שאין לנו חצי נזירות⁷.

ג. האשה שנדרה בנזיר והפרישה בהמתה ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף

האשה⁸ שנדרה בנזיר והפרישה קרבנותיה, ואח"כ הפר לה בעלה, אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו.

ואם היו הקרבנות משלה ואין לבעלה בהן כלום, כגון שנתנו לה במתנה על מנת שלא יהיה לבעל בהן רשות אלא מה שתמצא תעשה בהן, החטאת

³ כיון דבעל מינו גיזי כמו שהתבאר לכך אינו מועיל ההפרה לפוטרה ממלקות או קרבן על מה שעברה. לח"מ שם, זה פשוט בטעמו, דעל מה שעבר לא הוי ענוי נפש ולא דברים שבינו לבינה, דמאי דהוי הוי, ומאי נפ"מ עכשיו, לכן אינו יכול לעקור למפרע, רק מינו גיזי מכאן ולהבא, אור שמה שם

⁴ רמב"ם הלכות נזירות פרק א הלכה ט

⁵ לשון המשנה מן החרצנים ורבינו הוסיף בלבד נראה דכוונתו לומר שלא נתכוון זה אלא לחרצנים בלבד ואפילו הכי הוי נזיר גמור ולא דבעינן שיאמר כן להדיא דא"כ נידוק מינה דאם לא הזכיר תיבת בלבד אלא אמר מן החרצנים ישתנה הדין וזה א"א דלישנא דמתני' משמע דבחרצנים לחוד קאמר וכדאיתא בגמ' מדכתיב מיין ושכר יזיר דמשמע דאפי' יין לחודיה וכיון שכן לא בעינן תיבת בלבד. מעשה רקח שם

⁶ רמב"ם הלכות נזירות פרק ח הלכה יח

⁷ אבל אם אמר הרי עלי חצי קרבנות נזיר, או אם אמר הרי עלי לגלח חצי נזיר הרי זה מביא חצי הקרבנות לאיזה נזיר שירצה, ואותו נזיר משלים קרבנותיו משלו. רמב"ם שם ועיין מה שהשיג עליו הראב"ד שם ומה שפירשו המפרשים.

⁸ רמב"ם הלכות נזירות פרק ט הלכה ט

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

תמות⁹, והעולה תקרב עולה, והשלמים יקרבו שלמים, ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם.

ד. האשה שנדרה בניזיר ונטמאת ואחר כך הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואין מביאה עולת העוף

האשה¹⁰ שנדרה בניזיר ונטמאת בתוך ימי נזירות, ואחר כך שמע בעלה והפר לה, הרי זו מביאה קרבן טומאה¹¹.

דף פג:

ה. מאי דכתיב והחי יתן אל לבו דיספור יספרון ליה דיבכוז יבכוז ליה דיקבר יקברוניה

כבר התבאר במסכת כתובות דף עב. שממה שנאמר בקהלת (ז פסוק ב) טוב ללכת אל בית אכל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו. ומה שצריך הוא לתת אל לבו¹², הוא דברים של מיתה כלומר שישים לבו לכך שמי שסופד לאחרים יספרו אותו והקובר אחרים יקברו אותו והמרים קולו לבכות יבכו עליו. ומשום כך לא יתעצל באף אחד מדברים אלו לעשותם עבור המת וגם יתן יום המיתה אל לבו ולא יבא לחטוא.

⁹ דבעל מיגז גיזו כלומר שמתיר לה מכאן ולהבא ולא על העבר ולכן כיון שעד כה היתה עליה שם הטאת לכן תמות, אבל החכם עוקר הנדר מעיקרו, אולם אפילו תימא בעל ג"כ מיעקר עקר מ"מ כיון דצריכה כפרה שציערה עצמה מן היין וכדר"א הקפר דניזיר נקרא חוטא הו"ל כחטאת שמתו בעליה. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן כח סעיף ג

¹⁰ רמב"ם שם הלכה יא

¹¹ דין זה לא נמצא מפורש, ואדרבא בגמ' דידן וכן תניא בניזיר [כ"ב א] האשה שנדרה בניזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף. אמנם בגמרא שם אומר ואי ס"ד מיגז גיזו תיתי נמי עולת העוף ע"ש ואנן הא קי"ל מיגז גיזו וממילא נשמע מינה דחייבת בקרבן טומאה [מל"מ], ומסתימת לשון הרמב"ם מבואר דחייבת בכל קרבן טומאה והיינו גם באשם, וכ"כ התוס' שם. אבל המפרש כתב שם דמאשם פטורה דהאשם הוא כשנכנס הנזיר אח"כ לימי טהרה, אבל היא שבעלה הפר לה א"צ אשם ע"ש. ופשוט הוא דבהתרת חכם פטור מקרבן טומאה כיון שעוקר הנדר מעיקרו. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ט

¹² שו"ע ונו"כ יו"ת תגי

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

ו. קונם שאני נהנה לבריות אינו יכול להפר ויכולה היא ליהנות בלקט שכחה ובפאה

אמרה קונם¹³ שאיני נהנה לבריות, כלומר שהיא אוסרת הנאת הבריות עליה שלא תהנה מהם, יש אומרים¹⁴ שהרי זה בכלל נדרי עינוי נפש שודאי מצטערת היא. ויש אומרים¹⁵ שאינו משום עינוי נפש, שאין שייך לומר עינוי נפש אלא כשפירשה בפירוש דבר שדרך גופה ליהנות בו, כגון רחיצה וקישוט ופירות ואכילה ושתייה וכדומה, אבל סתם הנאת הבריות הוא כולל גם כן שלא תקבל מתנות או שאר דברים מהם, לפיכך אינו נכלל בכלל עינוי נפש אלא בכלל דברים שבינו לבינה, כיון שהוא מיפר כדי שלא יהא זקוק להאכילה משלו, בלבד דודאי הוא אינו בכלל הבריות שאסרה עליה.

וכשאינו יכול להפר לה, אי אפשר לה ליהנות אלא¹⁶ מלקט שכחה ופאה, שהם הפקר ואינם של שום אדם עד שיזכו בהם, וכל הקודם זוכה, והיא גם היא יכולה לזכות בהן כאחד מהם ויהיו שלה ותהנה משלה. והוא הדין בכל דבר הפקר¹⁷.

ז. קונם כהנים לזים נהנים לי יטלו על כרחו כהנים אלו ולזים אלו נהנים לי יטלו אחרים

מי שאסר¹⁸ הנאתו על הכהנים ועל הלויים, אסור ליתן תרומותיו ומעשרותיו לאיזה כהן או לזי שהוא רוצה, שהרי זו הנאה משובת הנאה שבה¹⁹, אלא

¹³ שו"ע ונו"כ יו"ד רלד סד

¹⁴ זהו דעת המור והרא"ש ודעת המחבר שכל שיכול להיות שתצטרך ממנו ומחמת נדרה נמנעת הרי זה עינוי נפש כמבואר בדרף עמ: בקונם פירות עלי.

¹⁵ הוא דעת הרמב"ם דס"ל כר' יוסי דבאפשר לה באחרים אינו עינוי נפש אלא בינו לבינה מפני שהוא צריך לטרוח ולהביא לה ממקום אחר אם תצטרך. כמבואר בדרף עמ: שם אלא שיש לתמוה דהא דעה השניה כאן היא דעת הרא"ש בטור, והרא"ש ס"ל כדעה הראשונה בקונם פירות וצ"ע עכ"ל הט"ז שם נד

¹⁶ שו"ע ונו"כ שם סה

¹⁷ ש"ך שם פ

¹⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד רכז ג

¹⁹ ש"ך שם ח

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

הם באים ונוטלין ממנו בעל כרחו²⁰. ואם אמר כהנים אלו ולויים אלו יתן לכהנים ולויים אחרים, וכן הדין במתנות עניים לעניים²¹.

וכן הדין בצדקה²² שמקום שכופין על הצדקה, או צדקה מופרשת כבר²³, אף על פי שאסר הנאתו על העניים סתם, כופין אותו בעל כרחו לתת צדקה ונותנין אותה לעניים, ואם אמר עניים אלו נותנין אותה לעניים אחרים.

ח. בעל לאו בכלל בריות הוא והכי קתני נתגרשה יכולה ליהנות בלקט שכחה ופאה

אמרה קונם²⁴ שאיני נהנה לבריות, כלומר שהיא אוסרת הנאת הבריות עליה שלא תהנה מהם, כיון שהבעל²⁵ אינו בכלל הבריות שאסרה עליה, כל זמן שלא הפר לה מותרת ליהנות משלו כל זמן שהיא תחתיו²⁶, ואחר שתגרש נכלל גם הוא בכלל הבריות, ואי אפשר לה ליהנות אלא²⁷ מלקט שכחה ופאה, שהם הפקר ואינם של שום אדם עד שיזכו בהם, וכל הקודם זוכה, והיא גם היא יכולה לזכות בהן כאחד מהם ויהיו שלה ותהנה משלה. והוא הדין בכל דבר הפקר²⁸.

²⁰ שביון דתרומה לא חזיא אלא לכהנים כיון דקאתי למיסרא עלייהו שויה כעפרא בעלמא וזוכים מן הפקר ועמ"ש הר"ן שם דה"ה מי שאסר נכסיו על עצמו שיכולין אחרים ליטלן בע"כ מהאי טעמא ומביאו מהרש"ל פרק הגזול ע"ש ס"א ומסיק דלא דמי לתרומה דהכא דאין אחרים יכולין ליטלן ממנו בע"כ אלא יכול ליתנו לצדקה או שאר מצוה ולא עוד אלא אפילו נטלו מוציאין מידו ומכל מקום אם אכלו כבר פטורים מלשלם דהא ליכא ממון אבל אי איתשל עליו וכגון שנשאר מאותו דבר שנאסר דאם לא כן לא שייך ביה התרה מחוייבים לשלם מה שאכלו עכ"ד. ש"ך שם ח

²¹ לקט שכחה ופאה ומעשר עני

²² לבוש שם וכ"כ הט"ז שם ג מהב"י

²³ ש"ך שם ט

²⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד רלד סד

²⁵ שו"ע ונו"כ שם סה

²⁶ והפרה מהני בזה דאף על גב דהשתא לא הוי עינוי נפש הואיל ויבוא לידי עינוי נפש לכשתגרש כן כתב

הרא"ש ופשוט דההפרה מהני אפי' לאחרים כדין כל עינוי נפש. ט"ז שם נו

²⁷ שו"ע ונו"כ שם סה

²⁸ ש"ך שם פ